

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bármentetlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatk vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Jánosi-utca 35., illetve Ki pást-tér 4. sz. alatt
R Vozáry Gyula tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyiltér- és egyéb felszólalások.

Hirdetési díj:

Egy háromhasábos petítor ter-
fogata 6 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Jánosi-utca Czikora-féle házban, nem különben minden hazai pósthivatal.
Az előfizetési pénzek legezelszerűben posta-utalvány uján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Városaink fejlődése.

(n.) E század elején hazánk városi népessége nem volt annyi, a mennyire ma Budapest lakossága rug. Nem csak szám szerint volt csekély azon néposztály, mely a városok falain belül lakott, hanem befolyás és vagyon tekintetében is igen alacsony fokon állott.

Ezen egyetlen tény megfejtí egymaga, miért állott oly alacsony niveau az egész nemzet, miért nem bírt több súlylyal mint egy tartomány s miért nem nézték többre ez áldott országot.

A fejlődés más irányt vett. Vagyon, gazdagság és műveltség tekintetében évről-évre emelkednek a városok. A régi előítélet még sok helyen — megyénkben erősebben mint más felé — fenntartja magát. A volt földes ur ivadéka kerüli azon pályákat, a melyek polgári szaguak, és sok közülök leereszkedésnek veszi, ha kezét fog a „Burger“-ral.

De a világ folyását ezen bornirt urak meg nem akasztják, föl nem tartóztatják s naponkint nő azon áramlat ereje, mely a városoknak s a városi népességnek fog adni döntő szót a közügyek vezetése körül.

Ez oly tény, melylyel számolni, a melyhez alkalmazkodni kell.

Nem messzi van az idő, midőn a „Burger“ nem lesz többé gúny-név, hanem egyesíteni fogja magában azon tulajdonok jókora részét, melyet a haladó idők az államok fejlődésének föltételeiként tűznek ki.

Szorgalma és takarékosága vagyont teremt, fejlődő aesthetikai érzéke fákkal szegélyezi, trottoírral látja el utcáit, esint, kellemet visz be az egykor szűk, sötét, talán piszkos lakásokba, s városaink falai közül hisszük, oly ifju nemzedék fog kikerülni, mely szeretni fogja a munkát, mint a haladás eszközt, érzékkel bír mind az iránt, mi lelkesülést érdemel.

Alkalmunk volt látni nemrég hazánk számos hir- és névre a mieinknél magasabb fokon álló városát. A haladás és előre törekvésnek jelei mindentel. A rad a vértanuk szobrát készül leleplezni, Békés-Csaba színházában gyönyörködik, Gyoma főterét árvaház, gothikus templom díszíti, a kórházhoz hordják a köveket. Török-szt-Miklós, Mező-Tur, Szentés ártézi kutakat fúrnak és így megy tovább a dicséretes verseny.

TÁRCZA.

Erdő koszoruzta...

Erdő koszoruzta bérczek, hegyek alján
Itt vagyok, itt vagyok, újra más vidéken.
Ide hozott a sors, ide hajta vágyam
Régi lakóhelyem újra felcseréltem.

Mint bolyongó vándor, kit kerget az élet,
Mint a hajós, zugó tengerekre szállván,
Megy, vihar fogadja bár, vihar kísérje,
Vagy ragyogó menybolt, ölelő szivárvány.

Vándor vagyok én is, hajós vagyok én is,
Úz, kerget az élet: fenyegette, zugva
Fogja körül vándorhajómat a hullám,
Gyakorta, zajongó hab habra tolvulva.

Erdő koszoruzta bérczek, hegyek alján
Messzire benyuló völgybe vesz a távol. —
Égető nap fénye, éltető nap fénye
Messzire benyuló völgyekre világol. —

Kint ülök estenden, kint az ablak alatt,
Andalogva nézem az idegen tájat.
A messze be völgyet, a koszorus halmot,
Itt talál nem egyszer a haló napszállat.

Álmodozom esendben, álmodozom ébren,
Szálló lelkem szárnyát habodba fűrésztve,
Tengerhajzáiba, képelet világa
Alig veszem észre, hogy itt van az este.

Itt ülsz, te is itt ülsz oldalamnál, édes,
Édes feleségem, angyali szerelmem.
Oh! hat a gyönyörtől boldog hogy ne lennék,
Hogyne ábrándozna, álmodozna lelkem?!

Bizonyára nem maradt el Gömör sem. Sok történet Rozsnyón, talán még több Rimaszombatban, Nagy-Rőczén, Jolsván, Dobsinán szintén meg van az erélyes törekvés előre, habár az elért eredmények nem oly szembeötlők, nem oly imponáló is.

A mi viszonyaink nehezebbek mint a dús talaju alföldi városoké, melyek könnyebb munkával is többet érhetnek el mint mi megfeszített erőink minden törekvésével. De ez nem lehet ok a lehangolásra. — Megyénk főiparát a vasgyártás képezi, s ha minden jel nem esal, annyi sok rosz év után e tekintetben föllandulás előtt állunk. Egyik iparág fejlődése maga után vonja a másikat, s az egészen távol jövőt nézve, megyénk hivatala van arra, hogy ipart, vagyont és a nép sűrűségét tekintve, az elsők közt foglaljon helyet.

Az a kérdés, hogy az után, a mik történetek, szemben azzal a céllal, mely előtt állunk, melyek a teendők?

Rimaszombatnak mindenekelőtt törekednie kell arra, hogy azon keserűséget, melyeket hegemoniára törekvése a szomszéd városokban okozott, eloszlassa. Annál inkább kell tennie ezt, mert győztes lett a küzdelemben. De hát miként? fogják kérdeni.

Törekedni kell arra, hogy közintézetek, társadalmi élete példaként szolgálhasson a megye többi városainak; meg kell értetni, hogy nemcsak a hivatalok székhelye, hanem van érzéke mindaz iránt, mi a megye valódi érdekeit érinti. Valóban bornirtság lenne elforgácsolni erőnket az egymás elleni küzdelemben akkor, midőn van elég akadály a haladásnak, melyet csak együttes munka győzhet le. Elég erősek, elég vagyonosak, elég egészségesek vagyunk-e arra, hogy ez irányban mi teendők sem maradna már? Alig, s a haladásnak egy távol, sajnós nagyon távol fekvő fokát kell elérnünk, hogy e tekintetben is megelőghessünk munkánk eredményeivel. — De ha már annyit tettünk, ha alapítottunk kaszinókat, virágzásra emeltük a pénzintézeteket, építettünk lövő-házat, csináltunk uszodát, kaszárnyát, méntelepet, gazdasági iskolát, törvényszéki palotát; ültettünk fákat, létesítettük a trottoírt, hát még mindig nincs vége? ezt fogják kérdeni azok, kiknek már elég a sok zürzavaros vitatkozás, a terhek folytonos növekvése.

Az vagyok, az vagyok szerelmedbe boldog,
Oh! e boldogságot — üdvre leve már itt —
Százszorozva adja vissza bohó szívem.
Mint a gyémánt a nap rá vetett sugarit.

Ittasult gyönyörrel vonlak kebelemre. —
Egyszerre rokonnak, régi ismerősnek
Látja szemem a tájt, egy szelid szavadra:
Nincs idegen hely az egymást szeretőknak.

Borsody Béla.

A rimabrézói ág. ev. templom falfestményei.

(Vége)

A multak iránt érdeklődő ügybarát, ha manapság meglátogatná templomunkat, a már eddig leirt freskókön kívül látná, hogy a templom oldalfalai mindenütt színezettek, s a mennyire azt a felfedett részletek következtetni engedik, aljától tetejéig, nagyjából a szentírásból különösen a Christológiából, de a hazai történelemből is vett képekkel borítvák. Ez utóbbi feltevésre jogosít két koronás alak, melyek egyike három águ koronával a fején, magát a kelyhet tartó már említett kegyurat s templomalapítót — t. i. Endre korabeli valamelyik vezért — ábrázolja, a másik (csak feje s bajszos, szakállas arca látható, nagyon hasonlít alább megnevezendőnek a tiszolci ev. parochia tanástermében látható olajf-stmény képéhez, hat águ koronával, bizonyval valamely fejedelmi jöltevéjét ezen egyháznak tünteti föl, lehet Kónya Tamás erdélyi vajdát, kit Istvánffy történetész rhodius-nak nevez, mivel a rhodusi lovagrend tagja volt, s kiről hagyományyszerűleg tudjuk, hogy a Rimabrézó feletti Szinyecz hegy közep hajlatán épült, s maig „Zámésko“-nak (nagy vár) nevezett várbán lakott, s mint a vidéknek Pohorellától Rimóczyáig birtokosa, a rimabrézói egyháznak 1350 táján harangszerzésre nemesak 100 forintot adomá-

Bizony nincs vége, sőt egyhamar nem is lesz. Sokat tettünk, de még nem mindent.

Megyénkben városok és falukban túl sok a harangozó munkája, nagyon gyorsan telnek a temetők, rövid ideig élünk s a betegségek száz faja apasztja erőnket. Városaink is nem önmagukból fejlenek, hanem a bevándorlás tartja fenn őket, a nélkül stagnálnának, sőt hanyatlásuk el nem kerülhető lenne.

Senki sem tagadja, hogy nem úgy van, nyugodtan alszunk mégis.

Vajjon mindaz, mit eddig tettünk, mit ér, ha ez állapoton nem segítünk. Ez ám igazán a lét és nem lét kérdése. De hát lehet-e?

Igen.

Meg kell állapítani mindenek előtt és pedig nemesak Rimaszombatban, hanem más városainkban is, milyen nagy a halandóság. Ezt az anyakönyvi adatok nyomán elérni nem nehéz. Aztán teremteni kell közvéleményt, mely az egészség érdekét folyton és mindenütt hangsúlyozza. Figyelmet vetni a pöczegődrök, ganéjdombok, a hulladékok eltakarítására, az egész éges élelmézésre, sarkalni ez irányban a rendőri hatóságot. Azután jó a jó ivóvíz, a esatornázás kérdése és mindazon feladatok, a melyeket meg kell oldani, hogy valóban egészségesek legyünk. — A kártyának az edző sport különböző fajaival helyettesítését itt érinteni is alig merjük, bár ezt is meghozhatja a jövő.

Ha Rimaszombat ez irányban megragadja a kezdeményezést, ha először napirendre, a megvalósítandó feladatok közé tűzi azt, mire fönnebb utaltam, aztán pedig ha az eszme keresztülment a közvélemény szitáján azzal az ovatos körültekintéssel, mely magát idáig még soha meg nem tagadta, megszerzi a létesítés eszközeit, oly emléket állít magának a megyében és az országban, mely soha elmulni nem fog, s a jövő nemzedékek áldani fogják azok emlékét, kik küzdve az előítéletekkel, a viszonyok nehézségeivel, megteremték boldogulásuk és emelkedésük alapvető föltételét: az egészséges, hosszú életet.

Jelentés

„Rimaszombat és vidéke“ nőegyesületi választmányának működéséről a lefolyt 1888—89-ik évben.

Egyesületünk mult évi működését a m. t. közgyűlés előtt lerajzolni jó formán felesleges munka; minden

nyozott, hanem ugyanazon ezéla „pravotnie kopane“ (vitás indítványok) Rimabrézó és Likér közötti a „Račinec“ (rákos) patak melletti nagy düllő évi hasznobérét is mindenkora, valamint a Rima mindkét partján levő több darab elsőrendű rétet is kizárólag a pap használatára. Brézóval együtt Tiszolcz, Fűrész, Klenócz, Nyustya, Kókova, Rimabánya egyházak ugyancsak öt áldhatják jöltevéjüként ma is, azért, hogy a „tized“ joggal papjait megajándékozta, a miről ma napság már alig tudják a hívek, hogy honnan, s mi alapon származott e fejedelmi adomány? s inkább maguk és őseik érdemének tulajdonítják azt, mintsem, hogy egy elaggott, s napolyi hadjáratban Nagy Lajos királyunk seregével vitézkedő egyetlen fia szerencsés hazaérkezéért miséztető magyar fúr kegyadományának tekintsék, az Urnak egykor hozott kedves áldozatul.

Magyar történeti képnek itélem azt is, mely a torony boltozata alatti régi ülöpad homlokzatán, kardos, magyar ruhás, paszomántos, zászlós vitézt mutat, előtte fiúcskával, ki sujtásos ruhában a vitéz előtt állva a zászlóra néz.

Eltéktve azon részletektől, melyek a templom hajójának éjszaki falán az Üdvözítő keresztre feszítésének nagy képéből láthatók, említs-re méltónak tartom azon határos felfogást, mely e szomorú kep mellé frappans ellentétül a lehető legvidámabbat helyezte, t. i. a gyermek Jézust pólyákba göngyölgetve anyja karján. Az anyja Madonna arca, dekoltírt vállu erőteljes, magas szép alak. Karján a gyermek mosolyog, félig nyitott szájat, s vidámságot visszatükrözö szeméit látva, mondhatnám hangosan nevet. Bizonyval nagy örömet okoz neki az a két 10—12 éves jámbor arculatu fiu ki tegeveres ingforma ruhában előtte áll könyvvel a kezében, melyet feléje nyújt. De nem kevésbé mulattathatja, hogy két anya, egyik Mária előtt, másik mögötte kis gyermekét feléje tartja,

ecelekedünk, melyet a köző érdekében egy év leforgása alatt véghez vittünk. nemesak a közgyűlés tagjai, hanem a nagyközönség színe előtt történnén, a nyitott könyv jellegével bír, melyet mindenki olvashat, mindenki méríthet abból tanúságot magának arra, hogy erőtlenségünkben is mily hathatós tényezői vagyunk a közjónak, az előhaladásnak. Mindazonáltal a választmány megbízásának eleget teendő, bátor vagyok röviden jelezni azon főbb momentumokat, melyek egyleti életünk lefolyt évét mindenek felett emlékeztetessé teszik.

Ujlo közgyűlésünkön mondott le elnöki tisztéről Farkas Abrahámné öngyagsága, kinek neve alatt egyesületünk évek hosszú során át szerenésesen fejlődött s kinek műhódéséhez számos érdem maradandó emléke fűződik. A közgyűlés mely megilletődés közepett csupán a visszavonhatlan elhatározásnak engedve, fogadta el szeretett elnökének lemondását, s midőn működésének emléket jegyzőkönyvében megörökítette, egyuttal azon erős reményének adott kifejezést, hogy a távozó elnök, mint egyesületi tag továbbra is jó lelke sugallatából támogatója lesz, az árváknak és gyámoltalanoknak.

A lemondás folytán megürült elnöknői állás betöltésére tavalyi közgyűlésünk egyhangulag Bornemisza Lászlóné öngát kérte föl, ki működését a lefolyt év alatt is emlékeztetessé tette. Az ugyazon alkalommal igazgatónői tisztától visszavonuló Abonyi Jánosné — ki nyomban alelnöknővé, választatott — továbbá a tiszti karba, mint igazgatónő a közgyűlés egyhangú öhajtsa folytán belépő Beliczky Victorinő öngaik együttes buzgókodása folytán egyesületünk eredeti céljához képest híven teljesítette mindazon kötelességeket, melyeket nemesak az alapszabályok, ha em a humanitás érdeke is megkövetelt. Árvákat, elaggott gyámoltalanokat, az élet mostohaságai által nyomorba taszított szerenéselleneket segítézet, öltöztetett, s még oly esetekben is, melyekben egy vagy más körülmény következtében a hozzá folyamodókat nem támogathatta, legalább jó tanácsot szolgált. E buzgó munkálkodás eredménye volt az, hogy gyámoltjai részére a nagy közönség jószívűségének igénybe vételével karácsonyfát állított föl, melynek ajándékai egy lélekemelő kis ünnepélyen 1888. decz. 23-án osztottak szét árváink között.

Ugyancsak a mult év végén elnökünk, szövetkezve a közművelődési egyesület rimaszombati körének elnökségével, az új évi üdvözlések megváltására aláírási ívet bocsajtott szét, melynek eredményéből 70 frtnyi összeg került egyesületünk pénztárába.

Azon nemes cél által vezetettbe, hogy a jótékony-ság mentől nagyobb mértékben gyakoroltassék, választmányunk elhatározá, hogy saját pénztára gyarapítására a szokásos segédforráshoz folyamodik: t. i. alapító tagokat gyűjt, s jövedelmező ünnepélyeket rendez. A lefolyt év alatt az egyesületi taggyűjtést is siker koronázta, a mennyiben ez év folyamán számosan lettek egyesületünknek részint alapító részint rendes tagjaivá. De feltétlen elismerés illeti elnökségünket a folyó év január 20-án rendezett hangverseny és élőképek bemutatása körül kifejtett buzgalmaért. Az elért fényes erkölcsi eredmény, mely városunk társadalmi életében ez idő szerint pártatlanul áll, nemesak kulturális szempontból bir jelentőség, de egyuttal fényes tanúbizonyítást szolgáltatta arra is, hogy egyesületünk ügyeinek intézésére az élén álló egyénekben szerenés választást tett. E mellett az akkor rendezett ünnepély 200 frton felüli összeggel gyarapította a pénztárt.

Nem mulaszthatom el felemlíteni azt sem, hogy egyesületünk nemesak a jótékony-ság terén fejtett ki buzgó tevékenységet, hanem haladás is volt. Volt már erre példa a multban is, midőn azon buzgó tisztviselőit, kik évek hosszú során át fáradságot nem ismerő igyekezetel teljesítették azon kötelességeket, melyek egyleti munkásságunkban leguagyobb teherrrel járnak, az elismerés és köszönet valamely maradandó emlékével lepték meg. Ezt escelekedte egyesületünk a lefolyt évben is, midőn egyleti vagyonunk kezelése körül kifejtett tevékenységéért, puritán lelkiismereté és pontos pénztárosait egy valódi műbeesésel bíró emléktárggyal lepte meg.

A lefolyt év alatt választmányunk lépéseket tett arra is, hogy az alapszabályok béklyóiba szorított működési tér kiszélesíttessék. Erre nézve már a korábbi években is tétetett indítvány, de az úgy a megvalósulás stádiumába csak most jutott. A jótékony-ság élvápjain egyesületünk neve maradandó betűkkel van írlva, de a tér, melyen mozognak, társadalmunk mai viszonyaihoz képest szűk határokkal rendelkezik s jövőre nem zárkozhatunk

el annyira, hogy e határokat át ne lépjük. A nőgyesület tagjainak szívén már többé nemesak az árvák gyámoltása fekszik, hanem a nőnevelés ügye, is mely mindenek felett gondoskodás tárgyát képezheti egy oly városban, melyben leányaink magasabb kiképzéséről csupán egy bizonytalan alapon nyugodt magán-tanintézet évről-évre a lét és nem lét nehéz problémájával küszködve gondoskodik. E problema megoldása bár teljesen nem lehet a mi feladatunk, specialiter tőlünk kívánja meg a kezdő-ményező lépést. Ha e tárgyban közgyűlésünk valami új határozatot hozna, mely az érintett ügyet a megvalósulás stádiuma felé vezetné, városunk műveltség történetében maradandó emléket vívna ki magának, — mi ez idő szerint csak akkép volna lehetséges, ha az alapszabályok merev paragrafusai a működési kört a jótékony-ság terén túl más irányban is megengednék.

A mai közgyűlés feladatai közt lesz tehát határozni a választmány által beterjesztett, alapszabályok módosítása felett is.

Végül a szétosztott pénztárnoki számadásból kitűnik, hogy egyletünk törzsvagya a lefolyt év alatt 310 frttal emelkedett. Dr. Veres Samu, e. jegyző.

Kishonti állapotok.

Több oldalról hozzám intézett fölhívás folytán — a kishonti ág. ev. egyházmege alesperese Reguly Pál ur által esperességi felügyelő tartozó egy kínos kérdés feletti eszme-esere végett folyó hó 25 ikének délutánjára a rimaszombati egyesült prot. főgymnasium nagy termében összehívott magánjellegű értekezlet lefolyásának megírását, s a kérdés megvilágítására vonatkozó megrögtörtények tárgyalás előadását, — s meggyék, illetve hazánk nagy közönsége előtti részrehajlatlan feltárást magamra vállalván, — van szerenésém a fentebb megjelölt napon és helyen megtartott értekezletben történeteket következőkben összefoglalni.

Jelen voltak: Ruthényi Béla esp. felügyelő, Czéner Pál főesperes, Reguly Pál alesperes, id. Molnár Gusztáv és Liszkay János esp. jegyzők, Zachar Gusztáv, Liszka József, Lányi Bertalan, Kolbenheyer Lajos, Madarász Pál, Polnisch János, Kottas R., Migalecz Pál, Rásztóczy Pál, Medveczky Sándor, Balogh Endre, Törköly József urak. — Sproch András, Párenyár N., Spánkó N. egyháztagok, — kinek közakaratu kérelmére Reguly Pál s Lányi Bertalan urak a társelnöki, — Kolbenheyer Lajos pedig a jegyzői tisztet elfogadván, Reguly ur előad, hogy ezen értekezlet összehívását azért látta szükségesnek, — mivel az ugyancsak ez ügyben folyó évi ápril 27-én az osgyáni egyház társelnöksége meghívása folytán Rimaszombathban megtartott értekezlet (mely magát nyomtatásban megjelent jkvében az esperességi egyházak képviselőitől összeült értekezletnek nevezi, — s az egyházak nevében — de azok közgyűléseiben megéjtett előzetes tanácskozmány s onnan kelt megbízás nélkül, — tehát önkényesen, — az egyházak közönségében, kivált a jogait gyakorolni méltán kívánó hazafias értelmiség osztályában közmegejtést keltő határozatokat hozott) eredményhez, — t. i. a mindnyájunk által élenk öhajtott közbékehez nem vezetett, — sőt az esperességekben, különösen a tiszlezi ev. egyház hazaszerete elterjesztett szláv szövegű terjedelmes rópirata az esperesség elnökségét, jegyzőit, s mult évi jkvét hitelesítő bizottsága — egynek kivételével — összes tagjait, hamisítással, hütlenséggel, hanyagsággal, s hivatalos hatalommal való visszaéléssel illeti, súlyos és megbélyegző vádjai folytán, a gyűlölködés s elkeseredett visszavonás lángját csak még fokozta, — mi végett elnök társával egyetértőleg, arra kéri az értekezlet megjelent tagjait, — hogy ezen az evangélium szellemével homlok-egyenest ellentétes bomlasztó, lealázó, szégyenletes állapotok megszüntetésére, — a becsületükben oly érzékenyen s minden alap nélkül megtámadott tisztviselő reputációjának s az esperesség megingatott jó rendje s tekintélyének helyreállítására közremunkálni, s ezen közremunkálás módozatai, eszközei és utjai iránt — kikilegjobb belátása szerint, de higgadtan s tárgyilagosan szólva — nyilatkozni sziveskedjenek.

Az értekezlet tagjai közül többen kifejezik, hogy mivel a botrányt okozott kérdés tárgyát képező tényállást számos egymástól minduntalan eltérő változatokban hallották már, — de sem egy sem más állítás hiteles-szerű bizonyítékokat nem szerezhettek magoknak, — fölkérdőnek vélik az esperesség itt jelenlévő társelnökségét s jegyzői karát: nyujtson módot arra nézve, hogy

a közönség, ezen egyházi felügyelőnek minősített, de teljes joggal mégis köz érdeku ügynek minősítendő kérdés valódi mibenléte felől kellő hitelességgel tájékozva lehet-szen. A társelnökség a jegyzői karra bízván az e tekintetbeni lehetőleg minden oldalú részletezést, Liszkay János, mint a mult évi esperességi jegyzőkönyv szerkesztője a magával hozott iratesonjával kezében, haladék nélkül kész eleget tenni megbízásának azon szóval vezetvén be elő-adását, hogy 18 év óta papi hivatalában tizenhat év óta fogatja már a jegyzői tollat (lévén a gömöri esperességben hat évig, a kishontiban tíz év óta az egyház e nemű szolgálatában), de nyugodt szóval mondhatja e pillanatban, hogy lelkiismeretét mindazon évek alatt egyetlen egyszer sem sértette meg azon nagy bünyek, az esküszegés, hütlenség és hamisításnak, — mellyel a tiszlezi egyház rópiratában most vádolatik — még árnyékával sem! Ugy kíván tehát e kérdésben is felvilágosítást adni, hogy senkit tévtra ne vezessen, s eddigelő tisztán megöröztött lelkiismeretét, melyet Isten után legszigorubb, legigazabb, de egyszersmind legjóságosabb bírójának tekint mindenha, — el ne kárhoztassa!

Szükségesnek tartja mindenekelőtt tudatni, miszerint a mult évi esperességi jkv. 40 ik vagyis záró pontja, — melyről a tiszlezi evang. egyház több rendbeli közgyűlései jegyzőkönyveiben, — ott hivatkozott tanuk s állítólagos bizonyítékok alapján azt állítja, hogy valótlanságot tartanak, s meg is van hamisítva, — nyomtatott szövegében ekkép hangzik: „Végül a sorrendben levő tárgyak kimerítése után, midőn a társelnökség az ezen jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság tagjainak megnevezéséhez fogott volna, Daxner István urnak s társainak a Szalva volt klenőzi tanító elleni itéletihirdetés — szerintök — törvényellenes módozata tárgyában viharos zendüléssé felkorbácsolt szenvedélyes felszólalása, s a Klenőczon eljáró bizottság elleni rosszasz kifejezését követelő sürgetése, a társelnökséget a gyűlés berekesztés nélküli elhagyására kényszeríté, s meg-hiusulván ezzel a megszokott rendes eljárás, ezután a gyűlés a nevezett felszólaló és pártja zajongó kifakadásai közben eloszlott; mi mellett azonban nem lehet hallgatással mellőzni, hogy az akkori zavargók közül kivált Daxner Sámuel tiszlezi s Vjeszt Rudolf eserenésényi egyházfelügyelő tüntek ki, előbbi az által, hogy a gyűlés zürzavarából távozó Ruthényi Béla esp. felügyelőnek utját állotta s őt tényleg feltartóztatta, utóbbi azon sürűn ismételt fenyegetődzéssel, hogy ő és társai esztendőre már „bunkókka!” fognak az esperességi közgyűlésen megjelenni. — K. m. f. Liszkay János, esp. egyházi jegyző (e jkv szerkesztője.) Id. Molnár Gusztáv, esp. világi jegyző (e jkv szláv nyelvre fordítója.) Hitelesített Rimaszombathban, 1888. nov. 26 an. Ruthény Béla, esp. felügyelő. Czéner Pál, főesperes. Hamaliár Károly bizottsági tag. Zachar Gusztáv, bizottsági tag. Sölcz Miksa, bizottsági tag. Glaufl Pál, bizottsági tag.“

Az értekezletnek főesperes ur bemutatja az eredeti irott jkvi példányt is, mely szóról szóra megegyezik a nyomtatott jkvi példánnyal, s azon szóval végződik: „eloszlott.“ Utánna a jegyzők nevei, a hitelesítés dátuma, s a hitelesítők névalíráisai.

A „mi mellett azonban“ kezdetű toldalék azért nincs a hitelesített jkv irott példányán, mert ezen „függelék“ a szerkesztő jegyző nem a pontba foglalta, hanem egy külön „Jegyzet“ben kívánta a hitelesítő bizottság által elfogadtatni, s külön is hitelesítetteti, azon okból, mivel — mint magát a bizottságban világosan és nyíltan kifejezé: „nem tartotta magát kompetensnek eldönteni: a pontban magában foglaljon-e helyet oly igaz és való tény megemlítése, melynek az egész esperességi gyűlés szem- és fültanuja volt ugyan, de mely akkor történt, midőn a támadt zavart lecsillapítani nem tudó társelnökség, helyéről felállva, a templomból már távozni akart, s tényleg távozó félben, bár még mindig a zöld asztal közvetlen közelében volt, miért a hitelesítő bizottság elhatározására bizza e „Jegyzet“ miként való bevezetéséről intézkedni.“ — Hivatkozik magára a hitelesítő bizottságra, hogy a „jegyzettel“ ugy járt el mint fentebb mondá, minek begyőzéseül maga főesperes ur olvassa s adja át közmegejtésére, a „jegyzetnek“ nála levő fogalmazványát, melyen a következők állanak: „E jegyzőkönyvet berekesztő pontban említteték zendülés-szerű zavargás megvilágosításául megjegyeztetik, hogy a Daxner István szenvedélyes felszólalásától elragadott s a gyűlést megnyitó imát, valamint a hely s alkalom szent-ségét figyelmen kívül hagyó zendülők közül Dr. Daxner Sámuel tiszlezi egyházfelügyelő a gyűlés zürzavarából

s hogy az egyik gyermek mohó vágygyal látszik hozzá kíváncsnálni, míg a másik esüngenli hagyja kezét, s édesdedden szunnyad, mit sem törőve az égi játszótárrsal akkor, midőn Morfeus édes esókja — az ép természet jogait érvényesítő törvénye — szendergő álomra zárta szempilláit!

A szentély kapu oszlopzata belső oldalát két nagy alak díszíti, mintha az egész ivezetet ök ketten tartanák, jobbról Mária gloriával feje körül, böredőzetű barna piros hosszú viganóban, mely alól jobb lába ujjai láthatók Balról a Jézus Krisztus férfi alakja, arezéle a fal rongált voltánál fogva hiányzik. Mindkettőnek a feje fölött nyolc ágú élénk piros nagy csillag van festve, — a harmadik ugyanoly csillag a kapuivezet összehajlásánál látható. A három napkeleti bölesre gondolt-e a művész ezen csillagok festésénél, vagy a Szent-Háromság dogmájára, vagy a Jézus tanításából reánk áradó áldott vilárosságra, a Hit, a Remény, a Szeretet tündöklő csillagaira? — Ki tudná megmondani?

Fellette érdekesek a köből élesen faragott s a szentély négy sarkából közepén egymást keresztezve metsző ivezet által négy egyenlő részre osztott bolthajtás nagy képei. Három van belőlük tisztán kifejtve, a negyediket abba kellett hagyni, mivel a megyengült s összeropedezett vakolat nem volt alkalmas az erőművi kaparások s kopogtatások eltűrésére, s mindenestől beszakadhatott volna. A keleti negyedben Krisztus nagy mellképe látható ezírfázatokkal ékes keretben. Jobbját esküre emeli, baljában halvány-sárga nagy képes könyvet tart. Jobbja felől a nap vörpiros gömbje, balja felől a hold második sarokban kiterjesztett szárnya alak ebféjjel, neszelő fülekkel s éber tekintettel, a nap megettí sarokban szintén szárnyas alak hosszú esőrű madárfejjel. Mit jelenthet ez? . . . Möller műépítész és régész ur, hivat-

kozva Bressanone vagy Brixen tyrolí város katedráléjában, ugyszintén az 1545—63. évi zsinatról híres trienti Santa Maria Maggiore templomban általa látott hasonló képekre, oda nyilatkozott, hogy a XII.—XIV. századokban a tanítványok némelyikét symbolizálták ilyenformán, még pedig: az éneklő madár jelentette Jánost, a szeretet fáradhatlan hirdetőjét, a neszelő éber eb, Péter apostolt, ki a getsemáni kertben addig sem tudott ébren lenni, míg mesteré megimádkozott az utolsó nagy éjszakán, a melyen aztán ráadásul még meg is tagadta őt, nem egyszer, de háromszor egymásután. — Az ezzel ellentétes nyugati negyeden két alak van abrázálva élő helyzetben figyelmes megvizsgálást érdemlő székeken. — Elöttük pulpitus-féle asztalkán vonalozott könyv, melybe írnak. A jobboldali alak fölé angyal röpül, kezében hosszú fehér szalaggal, a baloldali előtt vastag dereku, nyitott száju nagy szarvu bika áll, körmei közé ékelte előbbihez hasonló szalaggal. A brixeni s trienti templomokban látható képek szerint ezen alakok kérelmező főházaikat teszik papírra, az angyalok pedig (ez utóbbi képen a bika, állítólag az erejéről és gyógytudományáról nevezetes Szent Lukácsot symbolizálja) az égi választ hozzák kezükben a szalagokon. Az éjszaki negyedben a baloldalon Mária gloriásan s kényelmes bő ruhában, a jobb oldalon József, fejére húzott magas fehér süvegben ül, támlás, karos széken. Mária mintaszerű gothikus karos székeinek háttámlája kimagasló tojásdad gombján barnapiros kettős kereszt van festve. Mindkét alak mindkét kezében írószközt — egyikben lúdtollat, másikban írónt — tart, s vonalozott könyv fölé hajolva ír. Mindkettőjük felé egy-egy angyal röpül nyájás arczczal üzenetet lobogtatva feléjük a kezökben tartott szalagon. Ma nem olvassa el senki többé ez üzenetet, mert a szalagról a betűket leette a méz, annyi azonban bizonyos, hogy az üzenet csak evangélium — az az jó hír és kegyelem lehetett,

mert „az Urnak jóvolta mindörökkön örökké vagyon az ötlet félőkön, azokon, kik megörözik az ő szövetségét és megemlékeznek az ő parancsolatiról, hogy azokat escelekedjék.“

E becses lapok hasábjain az igen tisztelt szerkesztőség szívesességéből vázolni engedett templomunk képei érdekében, — hála az égnek! — egyházunk is kapott már onnan felülről, Budapestről jóságos üzenetet, annyit t. i. hogy: „azon esetre, ha a műörténelmileg becses képek érintetlenül meghagyatnak, a műemlékek országos bizottsága a templom rendbehozatala költségeihez némi segéllyel járulni fog, s azon okból legközelebb ismét küldi Möller műépítész urat, hogy a rendbehozatal tervét s a költségvetést helyben, velünk egyutt megállapítsa s majdan a munkálatokat is személyesen vezesse s ellenőrizze.“

Bár jönne mielőbb rendbe évszázadok óta elhagyatott állapotban levő, s már már életbiztonságunkat is veszélyeztető, repedezett falu templomunk, hogy annyi, de annyi buzdítás, intés, esdeklés, kérelem, könyörgés, személyes példaadás és gyűjtögetés után, ne látszassunk még mindig takargatni oly sok helyen s nap-nap mellett kislélküen emlegetni szokott szegénységünkkel, hitbuzgóságunk s áldozatkészességünk kiáltó hiányát!

„Quod non eo fine scribitur ut convitium incois faciamus, verum ut si forte res in melius versa sit, laudum praebeamus et gratulationum occasionem.“ (Ladisl. Bartholomaeides „Notitia Com. Gömör. R.-Brézó, pagina 522. alulról 8. és 9. sor.)

Templomunk alatt a szentélyben sirbolt van. Möller ur jelenlétében föl fogjuk nyitni. Az eredményt s a netáni leletek leírását híven közlendem.

Hazafias üdvözlettel
Rimabrézón, 1889. május hó 24-én.
Liszkay János.

távozó Ruthényi Béla esp. felügyelőnek újat állotta, s őt tényleg feltartóztatta, s teljes dühvel azt kiáltotta feléje: „Már fut? . . . Illik az?” — Vjeszt Rudolf eserenesényi egyházfelügyelő pedig támogatva különösen a tiszlezi tanítókat s némely más egyházbéli kiküldöttek által, ugyanakkor ekkép fenyegetődzött: „Na rok už s bunkóvi pí-deme na konvent! . . . Ci je to spravedlnost?! . . . Hanba! . . . Posmech! . . . Tu už len bunkov . . . bunkov, — bunkov!” Az az: „Észteendőre már bunkó-kal jövünk a gyűlésre! . . . Hát igazság az?! . . . Szégyen! . . . Gyalázat! . . . Itt már csak bunkó . . . bunkó, bunkó!” (t. i. használhat vagy segíthet). Hitelesített Rimaszombatban, 1888. november 26-án. Ezen „jegyzet” Glaufl elkész ur ellenző felszólalása következtében — bár a szerkezet alakja s szó szerinti szövegezéséhez Ruthényi Béla esp. felügy. ur mint a „jegyzet” ben említett elseje által hivatalos méltóságában érdekenyen sértet elnök szilárdul ragaszkodott, ily alakban nem hitelesített, de a bizottság tagjai a felszólalóval együtt egyértelműleg kifejezték, hogy ha e „jegyzet” a valósággal különben teljesen megfelelő tartalma, a pont folytatásaként s rövidebb szöveggel szerkesztetik, azt teljes készséggel aláírják s hitelesítik. K. m. f. Liszkay János esp. jegyző.

Ezen fogalmazvány fél ive mellé bemutatja s felolvassa főesperes ur ama rövidebb szerkezetet is, — mely a „mi mellett azonban” — szavakból a nyomtatott jvkben látható. Ez utóbbi fél iv im ezeket tartalmazza: „Rima-Brézó, 1888. nov. 29. — Igen tisztelt Rábely úr! Espereségi közgyűlésünk hitelesített jvkének azon zár-szavaiahöz (40. pt.) „s meghiusítván ezzel a megszokott rendes eljárás, ezután a gyűlés nevezett felszólaló és pártja zajongó kifakadásai közben szétoszlott” — toldandó még a következő tétel: „mi mellett azonban (stb. stb. ugy mint a nyomtatványban . . . megjelenni. L. J. esp. jegyző. (E toldalék a folyó év nov. 26-án bizottságilag tett észrevétel, illetve megbízás értelmében szerkesztve, megtekintés s fölülvizsgálat végett tiszt. Glaufl Pál elkész s bizottsági tag urhoz küldetett általam, azon világos hozzáadással, — ha a szerkezet iránt netán aggályai volnának, közölje azokat velem, — különben pedig adja a nyomdába. L. J. jegyző.) * * (Folyt. köv.)

Főúri ezüstmenyegző.

Régen nem emlékezik már a Luzsénszky-család gazdag levéltára oly eseményről, milyen e hó 27-én az osgyáni ősi kastély és templom falai között lefolyt. A mult és a folyó század szabadság-küzdemeiben a Luzsénszkyak — kiknek ősapja is a Rákóczy zászlói alatt harcolva költözött Lengyelöldről Magyarországra — nem a nyugalmas ősi termekben, de a csatamezőn találhatók. A ki azon idők történeteiből oly részt kívánt, minőt a Luzsénszkyak, annak a boldog családi életre vajmi kevés ideje maradhatott, s ez magyarázza meg azt is, hogy a szabadságharczainkból is híres osgyáni kastély s a hozzátartozó terjedelmes birtok, már egy század óta nem szállott apáról fiúra, — mert tulajdonosai nőtlének maradtak.

De volt idő, mikor mostani ura se igen reményelt, hogy valamikor saját boldog családi életének fénypontját fogja itt ünnepelni. E férfiú — ki ma vidékünk és megyénk egyik legelőkelőbb nagybirtokosa, es. és kir. kamarás, sz. áll. lovassági százados báró Luzsénszky Henrik ur — az 1848-ki forradalom kezdetén osztrák katonai pályán lévén, ifjú lelkesedése egész hevével állott a magyar honvéd zászló alá s harezolta végig az egész szabadságharczunkat, a világi catastropha után halálra ítéltetett s csak is nagy rokoni befolyások által lett kivihető, hogy a halálbüntetés kegyelemből munkácsi várfogságra változtatott át, utóbb pedig katonai besorozás alá jutott.

E mozgalmak élet után a házasság békés kikötőjébe vonult, s osgyáni gyönyörű lakában terjedelmes birtokainak rendezésével, a közpolitika és nyilvános tértől többnyire távol tartózkodva, családjá boldog körében élt át 25 évet, mely alatt azonban városunkkal is a legjobb birtokszomszédságban lévén, ha jelentékenyebb érdektámogatás úgy hozta magával — olykor választások s a megyei székhely iránti küzdelmek alkalmával — mindig kész szövetségesként együtt tartott. Egyébként azon igen kevesek közé tartozik, a kikben nincs annyi aristokratikus ambíció, hogy a főrendi házi tagsági jogot — bár arra mágnási- és adó qualificációval bir — igénybe vennék.

A tiszta magyar jellemű főúr és háza gondos nem-tője, a családja boldogításának élő, puritán elvű s vallásos érzelmű fenkölt lelkű hitvestársa, ki városunk és a vidék közjótékonyági és társas vállalataiban mint nögyeletünknek is tagja — többször részt szokott venni, — folyó hó 27-én ünnepelték meg házasságuknak 25 éves évfordulóját, melynek emlékére egészen szoros családi és baráti körben ezüstmenyegzőt ültek.

A lélekemelő szép ünnepély az osgyáni templomban reggel misével vette kezdetét, melyen ugyszólván Osgyán és a vidék összes papsága fényesen segédkezett a celebráló Valovics János galsai esperesnek, ki a mise végeztével megható beszédet intézett a hitvesi fogadalmat megújító főúri házaspárhoz, őket, mint a boldog család-élet mintaképét mutatván be a jelenlévő diszes közönségnek.

Innen a vendégség felvonult a kastély termeibe, hol gazdag ebédhez volt terítve. Maga a szívdarító alkalom, s a mádi pinze tüzes borai, a Dankó Ernő lelkészt zenéje mellett, a fényes társaságot igazán lekésedésre ragadták.

Az első felköszöntőt Bornemisza László, megyénk szeretett és tisztelt alispánja mondta, az ünneplő házaspárt, gyermekeiket, az egész családot éltetvén gyönyörű költői képekben gazdag szép toásztal, mely általánosan nagy hatást keltett. Azután több toaszt hangzott el a család valamennyi tagjára, s majd gróf Forgách Antal köszöntővel fel megyénk alispánját Bornemisza Lászlót, ki azon alkalmából — hogy épen az ebéd alatt kézbesítették a család régi barátjának, a betegsége miatt meg nem jelenhetett Csider Károlynak, levélbeli üdvözlését — rögtönzött szép toasztban poharat emelt Csider Károlyra, mint a család hű barátjára, ki a legrokonszenvesebb megemlékezés tárgya lett a család részéről is az egész ünnepély alatt.

Majd a fényes társaság táncra kerekedett, melyben az ünneplő főúri pár is résztvett, s mely benyullott a késő éjjeli órákba, a midőn is a diszes társaság e szép

nap lélekemelő benyomásai között szétoszlott, a boldog lakot mindenki azon szívből fakadt ohajjal hagyta el, a mit mi is őszintén kívánunk, hogy a Luzsénszkyak az ősi kastély és vagyon birtokában századokon át megmaradva — életerős törzsekből az ősök tiszta jellemét megörzítő jó hazafiak s a társadalomnak jeles — hasznos — hivatásukat betöltő polgárai sarjadzanak!

Helybeli hírek.

Értesítés és meghívás! A rimaszombati alsófoku ipariskolában, az 1888. tanévet bezáró „nyilvános vizsgák” f. évi jun. hó 2-án d. u. 2-5 óráig, a közs. iskola tantermében fognak megtartatni; — ugyanezen idő alatt megtekinthetők „a taponez munka-kiallítás” tárgyai is. — A n.-é. közönséget és a tanügybarátokat tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Vilmos napján a legtisztább örömmel üdvözölte a helybeli főgymnasiumi tantestület a betegségeiből üdülni kezdő igazgató-választmányi nagyérdemű elnököt, mélt. Dapsy Vilmos urat, a kit a tanárkar nevében igen szép szavakban, meleg hangon köszöntött fel Zachar Gusztáv igazgató, ki beszédében különösen kiemelte a derék elnöknek az iskola iránt való buzgóságát és ragaszkodását. E beszéd igen jó hatással volt az érdemekben megöszölt férfiúra, a ki szintén meleg szavakban mondott köszönetet a szíves figyelemért. Jól esett hallani az ősz ember ajkáról azt a szót, mellyel azt ígerte, hogy élete fogytáig szívén fogja viselni a nemzetiségi tekintetben is fontos missziót teljesítő főgymnasiumot. — Ugyanezen Vilmos napján számosan keresték föl megyénk köztisztületben és szeretetben álló kir. tanfelügyelőjét Gróó Vilmost, városunk kedves alakját nevenapján, s bár akkor is hivatalos minőségben volt távol, mégis tisztelői és barátai nem mulasztották el kedves és szeretetreméltó neje előtt kifejezni azt az ohajtást, hogy a közjó és a háza javára sokáig boldogul éljen. (Rövid.)

Richter Aladár ifjú botanikusunk „Gömör- és Kishontmegyék flórája” cím alatt egy terjedelmes munkát írt a vármegyénkben található növényekről. Mint a természettudományi társulatról megjelent tudósításból olvastuk, az említett tudósítást fiatal emberünk dolgozatát kiadta bírálatra, s ha a bírálat ránézve kedvező leendő, a társulat módot fog nyújtani, hogy a sok szép rajzzal díszített és nevezetes mű költséges kiadása megtörténhessen. Minthogy az említett fiatal ember már eddig közzé tett tudományos értekezéseivel is szép reményt nyújtott sikeres munkálkodásáról, hisszük, hogy képessége és szakavatottsága ezt alkalommal sem hagyja őt eserbe. A szakértelemmel írt munkához, melyet többen örömmel üdvözölnek, a derék ifjú maga készített növény-praeperatiumokat és számos rajztáblázatot. A több év óta történő utazásoknak és megfigyeléseknek tiszta szívvél kívánunk busás eredményt.

Rimaszombat és vidéke nögyesülete f. hó 26-án tartotta meg rendes évi közgyűlését, melyen Bornemisza Lászlóné őnsaga elnöklése alatt a tagok nem ugyan teljes, de meglehetősen számmal jelentek meg. A gyűlés tárgyai közt volt a központi választmány mult évi működéséről szóló jelentés, melyet lapunk szerkesztője olvasott fel, továbbá azon határozat, hogy jövőre az egyesület működési körét kiszélesítvén, a növevelés ügyét is hathatós érkelesi támogatásban fogja részesíteni. A közgyűlés ez irányban az alapszabályokon is jelentékeny módosításokat eszközölt. Az érdekes ügyre még visszatérünk, azt azonban már most hangsúlyozzuk, hogy a hozott határozat teljes elismerésre méltó.

Fürdés. A Szechenyi-kert mellett levő uszó- és fürdőhelyiség folyó hó 26-án nyílt meg a közhasználat részére. Egyszeri fürdés díja 10 kr., az egész időszakra váltható jegy részvényeseknek 2 frt, nem részvényeseknek 3 frt. A ki csak teheti használja föl a jó alkalmat teste edzésére és tisztán tartására.

Majális. Már napok óta nagy izgalom tartá lekötvén a gymnasiumi tanulók érdeklődését, s ime, bár fellegek fenyegetőztek a láthatáron, mégis megérkezett a várva várt nap, a majális napja. Tegnap már kora reggel csoportosultak a tanulók az iskola közelében zászlókkal, dobbal, trombitával, rendező jelvényekkel ellátva, ugyanezen biztat az esős Jupiter kegyelmében, mellyel a helyjel-közel mutatkozó felhők eloszlatását reménylették. Végre is jöreménység fejében az ifjú sereg vidám arezezal indult meg vegyesen dob-, trombita- és zeneszó mellett a főgymnasium épülete elől a mulatság színhelye felé, hova ugy 9 óra tájban meg is érkezett, hol egy kis pihenés után, folyvást vidám hangulatban, mulatoztak feszelen jó kedvvel — a nap közben érkezett nagy és diszes vendégekkel együtt — egész napnyugatig.

Az állatvédelemre — úgy látszik — városunkban is szükség volna, mert — mint szakértő állítja — egy ismerősünknek a malaczat a kondások annyira elverték, hogy a szegény pára néhány nap mulva itt is hagyta ezt az árnyékvilágot. Ajánljuk e dolgot az illető sertéstartó gazdák figyelmébe, mert nem mindig a sertés-orbánéz okozza a kárt, hanem olykor-olykor a lelketlen kondásfi gorombasága, a mely nem tűri, hogy a kijáráshoz még nem nagyon szokott malacz néhány óra alatt sok kilométernyi távolságot ne tegyen meg. — A fiókondások persze tanu nélkül hajtják végre e műtéteket botjokkal, melyet inkább talán a lelketlen verekedők hátán kellene eltörni!

Pöczegödör tisztítása. Hogy még ilyenről is kell olykor írni, nem biné az ember, a Tamásokat azonban bátorokunk teljes tisztelettel nem Tamásfalára, hanem a jánosi utca végére küldeni ugy este 9 óra tájban, a mikor a napi hőség miatt eltikkadt lakosok a jó akácillat élvezete helyett sétaközben amaz orrfintóritó, gyomorháborgató illathoz jutnak hozzá akár akarják akár nem. Vajjon nem lehetne azt a valamit légmentesen elzárt edénybe kihuzozolni, vagy nem gondoskodhatnának tisztelt lakostársaink arról, hogy a fertőtlenítést, mit a nemes kapitányság is több ízben rendelt meg, a városházáról olesó áron vásárolható karbolal és gáliczkövel eszközölnék!

Vármegyei ujdonságok.

Gyászbesz. Megdőbbenéssel, bár nem váratlanul, értesültünk a szomorú hírről, hogy fáji Fáy Mano arlói földbirtokos, a rima-murány-salgó tarjáni vasmű egyesület

tisztviselője f. május hó 24-én elhunyt. A tragikus eset, melynek folytán a boldogultnak hat kis gyermeke s menyének több előkelő családja mely gyászba borult, általános részvétet kelt, melyben mi is őszinte érzellemmel osztozunk.

A főszorozás a pünkösdi ünnepek közbenjötté miatt a rimaszécsi és rimaszombati járás, valamint Rimaszombat város területére nézve egy nappal előbbre tetetvén, a felhívott hadkötelesek egy-egy nappal előbb tartoznak megvizsgálatás céljából a sorozó bizottság előtt jelentkezni mint a mely napra időzésük előzőleg kiálltatott.

A rozsnói ág. ev. főgymnasiumban tartandó érettségi vizsgálatokra Beóthy Zsolt megyen miszteri biztosul, a kik a budapesti m. k. tudományegyetemen a magyar irodalmat és aesthetikát adja elő mint rendes egyetemi professor.

Molnár Gusztáv rimabányai veterán körjegyző részére ezen állomásban megmaradásáig a köréhez tartozó községek részéről 110 frtban megajánlott és megállapított hozzájárulás mellett egy segédjegyző alkalmazása a megyei alspáni hivatal által engedélyeztetett.

A rozsnói ág. ev. felsőbb leányiskola igazgatónői állásának betöltését, melyre többen pályáztak, az érdeklő egyházi közgyűlés jun. 1-én fogja eszközölni.

A rozsnói lövőgyesület a pünkösdi ünnep alatt nagy mulatságot szándékozik tartani, a melyre ugyanezen derekasan készülődnek. Az érdeklődés iránta, mint értesülünk, igen nagy.

Verekedés ezim alatt mult heti számunkban közölt hírnök kiegészítéseként, az események folytatásául még következők jutottak tudomásunkra: a verekedő legények által meghuzozott nő, Pikulya (és nem Pitulya) Edéné, az okozott sérülések következtében folyó hó 21-én korai gyermekszülésen esett által, reá nézve még szerencsésnek mondható módon, mivel most már felgyógyulása egy hó alatt remélhető, azonban az élve született fingermek életben maradásához kevés a remény. Megverettek még a nőn és férjén kívül Ovesák József és Kovács Vilmos nevezetű munkások, s mint mondják, az egyik tettes Szelesan, még lopásra is vetemedett.

A sertés-orbánéz Cserenesény és Felső Pokorágy községekben is konstátaltatott; folyó évi május hó 15-től utóbbi helyen 151 darab sertésből megbetegült 14, ebből elhullott 12 és 2 darab még beteg.

Spanyol sántaság. Esztrény községben Kollár János hrussói lakos tulajdonát képező juhok között a ragadós körömfajához hasonló, ugynevezett spanyolsántaság, ragadós körömbetegség konstátaltatott.

Veszett eb garázdálkodott Várbócz községében, hol több hasznos házi állatot és Péter József ottani keresma-ros kis fiaeskáját is megmarta. A kis fia gyógykezelés végett folyó hó 28-án a megyei közkörházba szállítattott.

Vegyesek.

S. Szabó József a tanári alapvizsgálatot a napokban szép sikerrel tette le Budapesten, a honnan Bécsbe távozott. Hisszük, hogy kedves tollából lapunknak nem sokára újat fog küldeni.

Az újatrafüredi fürdőt, hol a fürdőbetegek számára szanatorium is van berendezve, máj. 20-dikáig 46 vendég látogatta meg az ország minden vidékéről.

Megjelent „A Gömörmegyei általános tanítóegyesület évkönyve az 1887—1888. egyesületi évről.” Szerkesztette megbízásból Perjessy László főjegyző. A füzetet, mely az egyesület tulajdonát képezi, Rimaszombatban Rábely Miklós sajtójából került ki diszes kiállításal és bő tartalommal. Első helyen közli a könyv a Trefort Agoston emlékeztetét, melyet irt s az 1888. évi közgyűlésen felolvasott Dr. Lovassy Sándor. Meleg hangu, s figyelem keltő szép munka. Következik a Gönczy Pál levele, melyben megköszöni, hogy a gömörmegyei tantestületi küldöttség őt ötvenéves jubileumukor személyesen felkereste. Azután Perjessy László teszen ügyes és kimerítő jelentést az egyesület XV. évi működéséről, melyből megemlítjük, hogy az egyesület 198 rendes és más taggal rendelkezik s összesen nyolcz különböző helyen tartott gyűléseket hasznos tanügyi értekezéseket olvastak fel és érdekes gondolatserét fejtettek ki, a tagok sőt a megyei tanfelügyelő is tevékenyen működött közre a hivatalos eljáráson kívül is a tanító körében kifejtett munkásság érdekében. Meghalt az év folyamán Kicsiny Endre, nagszlabosi tanító. Majd IV. sz. a azok az altételek következnek, melyeket a közgyűlés elfogadott ilyen tételből kiindulva; „Milyen arányban álljon a testi nevelés a szellem fejlesztésével.” Aztán a dobsinai közgyűlés jegyzőkönyve következik, mely XXII. szám alatt igen érdekes dolgokat foglal magában Perjessy László és Oeskey László szerkesztésében. A VII. számban Halassy Gyula pénztáros azt mutatja ki, hogy az egyesületnek volt 498 frt 73 kr bevétele, ugyanannyi kiadása és 912 frt 76 krnyi vagyona. Az 1888. évi költségvetés a bevételt és kiadást 234 frt 47 krban tünteti föl. Ezután az egyesület tisztikarának elsorolása következik, aztán a tagok névsora. A megyei Eötvös-alap pénztárában évi járulékal címén befolyt 147 frt, adományként 18 frt 46 kr., kiadás volt 163 frt 82 kr a maradvány igen csekély, a vagyon 19 frt 87 krt mutatott föl, a melyet a megyei segélyalaphoz esatoltak. — A füzet tartalma és kiállítása valóban ügyes munkásokra vall. Kár, hogy az egyesület gyűlései iránt a laikus nagy közönség nem mutatott nagyobb érdeklődést megjelenése által.

Iskolatársak találkozására 41 év mulva. T. Szerkesztő ur! Nagyon sokszor volt alkalmam a lapokban olvashatni oly felhívásokat, a midőn az iskolatársak egyike találkozásra hívja össze egy kijelölt helyre volt tanuló-társait. — Mennyivel szivesebben engedhet helyet nek, szerkesztő ur az én igénytelen soraimnak — mely mikum a maga nemében — midőn oly tanuló-társak összehívásáról van szó, kiket 1848-ban a szabadság harczi trombitája szólított ki az iskola falai közül, kik egy „Istenhozzád” után siettek sorakozni a szabadságharcz zászlója alá, kiket úgy szétszórt a harczi riadó, hogy többé találkozni ssha nem volt alkalmuk. — Pár tanuló-társam ajánlatára bátorságot vettem magamnak, hogy felhívjam még egyszer találkozásra, azon élő hienemből miut rhetorok és poéták, mint iskola- és tanuló-társak az iskola bezárásával oszlottak szét. — hogy örüljünk még egyszer a találkozásnak, mely felkölti bennünk épen egy a hazaszeretetet, mint gyermekeink édes öröme. — Vegyünk ez alkalommal búcsút egymástól, mert kö

